

УДК 351.74: 342.922

DOI <https://doi.org/10.32836/2521-6473-2019-4-32-39>

С. В. Буличов, здобувач кафедри
адміністративного та митного права
Університету митної справи та фінансів

КЛАСИФІКАЦІЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ У СФЕРІ СПРАВЛЯННЯ ПОДАТКІВ І ЗБОРІВ

Метою наукової статті є висвітлення класифікації адміністративних послуг у сфері справляння податків і зборів. Була використана сукупність сучасних методів і прийомів пізнання об'єктивної дійсності, що поєднує як загальнонаукові, так і спеціальні методи пізнання. Підґрунтям дослідження є діалектичний метод пізнання, відповідно до якого проблеми, що розглядаються в дисертації, представлені у вигляді єдності їх соціального змісту та юридичної форми.

Результатами є розгляд різних підходів щодо класифікації адміністративних послуг у сфері справляння податків і зборів; дається власна класифікація надання цих послуг.

За критерієм змісту адміністративної діяльності органів ДФС пропонуємо виділити такі їх адміністративні послуги: реєстраційні (наприклад, реєстрація книги обліку доходів та книги обліку доходів і витрат платникам єдиного податку); дозвільні (наприклад, видача свідоцтва про допущення дорожнього транспортного засобу до перевезення товарів під митними печатками та пломбами; засвідчувальні (наприклад, видача довідки про подану декларацію про майновий стан і доходи (податкову декларацію); інформаційні (надання податкових консультацій та консультацій із питань практичного застосування окремих норм законодавства України з питань державної митної справи).

Системний аналіз нормативних актів, що встановлюють перелік адміністративних послуг, які уповноважені надавати органи ДФС, дає підстави стверджувати, що окремі адміністративні послуги органів ДФС не можна назвати ні реєстраційними, ні дозвільними, ні послугами з легалізації актів, ні соціальними послугами. Так, засвідчення довідки про проведення декларування валютних цінностей, ні соціальними послугами. Так, засвідчення довідки про проведення декларування валютних цінностей, навряд чи є дозволом чи реєстрацією. Потрібно зазначити і про послуги щодо видачі на запит імпортера сертифіката підтвердження доставки, яким засвідчується факт надходження в Україну товарів, визначених у зазначеному сертифікаті; підтвердження статусу податкового резидента України; видачу довідки про сплату податку на доходи фізичних осіб платником податку – резидентом, який виїжджає за кордон на постійне місце проживання, та про відсутність податкових зобов'язань із цього податку; видачу довідки про подану декларацію про майновий стан і доходи (податкову декларацію), видачу довідки про сплачений нерезидентом в Україні податок на прибуток (доходи), видачу довідки про відсутність заборгованості з платежів до бюджету, що контролюються органами державної фіскальної служби; видачу свідоцтва про допущення дорожнього транспортного засобу до перевезення товарів під митними печатками та пломбами.

Невизначеними залишаються підстави, порядок, строки та спосіб об'єктивації (наприклад, видача довідки, надання витягу з реєстру) надання послуги з реєстрації витратоміра у Єдиному державному реєстрі витратомірів. Усунення названого недоліку правового забезпечення вбачається за рахунок визнання такої діяльності адміністративною послугою та формування відповідних інформаційних та технологічних карток.

Ключові слова: послуга, види, адміністративна послуга, класифікація, класифікація адміністративних послуг у сфері справляння податків і зборів.

Ye. V. Bulychov. Classification of public services in the field of recovering taxes and duties

The purpose of the scientific article is to elucidate the classification of administrative services in the field of taxes and fees. The methods of the article are a set of modern methods and techniques of knowledge of objective reality, combining both general scientific and special methods of knowledge. The basis of the study is

© С. В. Буличов, 2019

the dialectical method of cognition, according to which the problems addressed in the dissertation are presented in the form of unity of their social content and legal form.

The results are a consideration of different approaches to the classification of administrative services in the field of taxation and fees, and a classification of the provision of these services is given.

According to the criterion of the content of the administrative activity of the GFS bodies, we propose to allocate the following administrative services: registration (for example, registration of the book of accounting of income and the book of accounting of income and expenses to the payers of a single tax; seals; certificates (for example, issuing a certificate of filing a declaration of wealth and income (tax return); information (providing tax advice and nsultatsiy on the practical application of certain legislation of Ukraine on Civil customs.

The systematic analysis of the regulations establishing the list of administrative services authorized to be provided by the FTT bodies gives grounds to claim that the separate administrative services of the FTT bodies cannot be called either registration, permitting, or legalization services, or social services. Yes, the certificate of the certificate on currency declaration, income and property belonging to a resident of Ukraine and located outside of it is unlikely to be a permit or registration. The same should be noted about the services of issuing at the request of the importer a certificate of delivery confirming the fact that the goods specified in the said certificate have been received in Ukraine; confirmation of the status of tax resident of Ukraine; issuance of a certificate on payment of personal income tax by a taxpayer - resident traveling abroad for permanent residence, and absence of tax obligations on this tax; issuing a certificate on the filed declaration of property and income (tax return), issuing a certificate on income tax paid by a non-resident in Ukraine, issuing a certificate on the absence of arrears of payments to the budget, which are controlled by the bodies of the state fiscal service; issuance of a certificate on the admission of a road vehicle to the carriage of goods under customs seals and seals.

The reasons, procedure, terms and method of objectification (for example, issuing a certificate, providing an excerpt from the register) for the provision of the meter flow registration service in the Unified State Register of Flowmeters remain uncertain. The elimination of the said lack of legal support is seen through the recognition of such activity as an administrative service and the formation of appropriate information and technology cards.

Key words: service, types, administrative service, classification, classification of administrative services in the field of taxation and fees.

Постановка проблеми. Відповідно до Тимчасового переліку адміністративних послуг, що надаються Державною фіскальною службою України та її територіальними органами (далі – Тимчасовий перелік) [15], ця служба надає 93 адміністративні послуги [2]. Така їх кількість свідчить про необхідність класифікації адміністративних послуг, що надаються органами ДФС, із метою їх подальшого наукового аналізу.

Класифікація (від лат. classis – розряд, клас і facio – роблю, розкладаю) – система розподілу предметів, явищ або понять на класи, групи тощо за спільними ознаками, властивостями [21, с. 175]. Наукова класифікація фіксує закономірні зв'язки між класами об'єктів із метою визначення місця об'єкта в системі, яке вказує на його властивості [14, с. 305]. Методологічно правильно проведена класифікація одночасно підсумовує результати попереднього розвитку цієї галузі пізнання і разом із тим свідчить про початок нового етапу в її розвитку. Класифікація сприяє руху науки зі ступеня емпіричного накопичення знань на рівень теоретичного синтезу. Класифікація, що базується на наукових основах, не тільки дає в розгорнутому вигляді картину стану науки або її фрагмента, але і дозволяє робити обґрунтовані прогнози щодо невідомих ще фактів або закономірностей [22, с. 305].

У зв'язку із цим необхідно встановити критерії класифікації адміністративних послуг, що дозволять найбільш повно відобразити їх систему, та визначити подальші перспективи нормативно-правового регулювання діяльності ДФС України щодо надання послуг юридичним та фізичним особам.

Виклад основного матеріалу. Найбільш повну класифікацію адміністративних послуг здійснила Г.М. Писаренко у дисертаційному дослідженні «Адміністративні послуги в Україні: організаційно-правові аспекти» [11, с. 7], яку, на нашу думку, можна використати для встановлення видів адміністративних послуг, що надаються органами ДФС. Одним із критеріїв

класифікації адміністративних послуг вчена називає зміст адміністративної діяльності щодо надання адміністративних послуг та виділяє такі їх види: видача дозволів, у тому числі акредитація, атестація, сертифікація; реєстрація з веденням реєстрів, у тому числі легалізація суб'єктів (наприклад, легалізація об'єднань громадян; легалізація актів (консульська легалізація документів), нострифікація; соціальні послуги – визнання певного статусу, прав особи (наприклад, призначення пенсій, субсидій).

Згадану класифікацію використовують і інші вчені [4, с. 174].

За вказаним класифікаційним критерієм В.В. Петьовка виділяє шість видів адміністративних послуг:

- адміністративні послуги у сфері дозвільної діяльності;
- адміністративні послуги у сфері забезпечення пожежної безпеки;
- послуги у сфері ліцензування (ліцензійні адміністративні послуги);
- послуги, пов'язані з державною реєстрацією (реєстраційні адміністративні послуги);
- легалізаційні адміністративні послуги (легалізація актів, нострифікація, верифікація);
- інформаційні адміністративні послуги [10, с. 56].

О.В. Гринцов, аналізуючи систему адміністративних послуг, які надаються органами ДФС, вказує, що за змістом адміністративної діяльності органів ДФС щодо їх надання доцільно виділяти:

- 1) видачу довідок;
- 2) реєстрацію з веденням реєстрів; надання та відкликання дозволів;
- 3) надання та відкликання спеціальних дозволів (ліцензій) [5, с. 112].

Наведені класифікаційні критерії і групи повинні сприйматися крізь призму законодавчого регулювання сервісної діяльності органів ДФС, їх завдань та функцій, а також сутності адміністративних послуг.

Не викликає заперечень виокремлення серед усієї сукупності адміністративних послуг, що надаються органами ДФС, дозвільних та реєстраційних.

До дозвільних адміністративних послуг, що надаються органами ДФС, доцільно відносити надання дозволу переоформлення спеціальних дозволів на здійснення певних видів діяльності в галузі митної справи, наприклад, надання дозволу на відкриття та експлуатацію складу тимчасового зберігання; надання дозволу на відкриття та експлуатацію митного складу, а також видачу ліцензій на виробництво спириту, алкогольних напоїв та тютюнових виробів, їх оптовий та роздрібний продаж.

Також ДФС до адміністративних послуг віднесено [15] такі види адміністративної діяльності, як: анулювання дозволу, зупинення дії дозволу, видача дубліката ліцензії, видача додатків до ліцензії, які навряд чи можна віднести до дозвільних адміністративних послуг в авторському розумінні. Проте вони можуть бути віднесені до публічно-сервісної діяльності органів ДФС у частині прийняття заяви та необхідних документів від платника для вчинення вказаних дій та отримання результату таких послуг. Щодо видачі дубліката ліцензії, то така діяльність органів ДФС хоча і спрямована на оформлення умов реалізації суб'єктом господарювання свого права – провадити діяльність відповідно до ліцензії, однак не має своїм результатом реалізацію владних повноважень органів ДФС.

До реєстраційних адміністративних послуг, що надаються органами ДФС, також необхідно віднести і реєстрацію платників податків, відомості щодо яких не міститься у ЄДР, та видачу довідки про зняття з обліку платника податків, відомостей щодо яких не міститься в ЄДР. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо взяття на облік юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців» від 24.05.2012 № 4839 [13] скасував необхідність отримувати довідки про взяття на облік платника податків юридичним особам та фізичним

особам, дані щодо яких містяться в ЄДР, до якого, однак, не включаються відомості про фізичних осіб, які здійснюють незалежну професійну діяльність (адвокати, нотаріуси), та юридичних осіб (їх відокремлених підрозділів), для яких законом встановлено особливості державної реєстрації (військові частини). Аналогічне можна сказати і про довідку про зняття з обліку вказаної категорії платників податків.

Аналіз окремих законодавчих актів вказує на необхідність доповнити Тимчасовий перелік [15] і такою послугою, як реєстрація витратоміра в Єдиному державному реєстрі витратомірів – лічильників обсягу виробленого спирту етилового (далі – Єдиний реєстр витратомірів), що є, відповідно до частини 5 статті 2 Закону України від 19 грудня 1995 року № 481/95-ВР «Про державне регулювання виробництва та обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів», необхідною передумовою реєстрації акцизних складів у Єдиному державному реєстрі місць зберігання [14].

Незважаючи на важливість реєстрації витратомірів для подальшої реалізації прав платників податків у сфері обігу спирту, алкогольних напоїв та тютюнових виробів, процедури здійснення такої діяльності залишають неврегульованими. Так, Порядком ведення Єдиного державного реєстру витратомірів, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 9 жовтня 2013 р. № 806 [16], визначено види інформації, що вноситься до відповідного реєстру, а також посадових осіб, уповноважених реєструвати витратоміри, якими є призначені наказом керівника органу ДФС представники органів ДФС на акцизному складі. Внесення відомостей до Єдиного реєстру витратомірів здійснюється за допомогою програмного продукту, що забезпечує доступ до такого реєстру.

Невизначеними залишаються підстави, порядок, строки та спосіб об'єктивації (наприклад, видача довідки, надання витягу з реєстру) надання послуги з реєстрації витратоміра у Єдиному державному реєстрі витратомірів. Усунення названого недоліку правового забезпечення вбачається за рахунок визнання такої діяльності адміністративною послугою та формування відповідних інформаційних та технологічних карток.

Норми Порядку надання складським об'єктам статусу «митний склад» та позбавлення такого статусу, затвердженого Наказом Міністерства фінансів України 16.07.2012 № 835 [18], вказують, що розміщення товарів на СТЗ також пов'язане з отриманням відповідної адміністративної послуги – дозволу посадової особи митного органу на розміщення товару на складі. Так, відповідно до розділу VII «Порядок розміщення та зберігання товарів, транспортних засобів комерційного призначення на СТЗ (СГД)» названого положення для розміщення товарів і транспортних засобів комерційного призначення на СТЗ до митного органу подаються: єдиний уніфікований документ на розміщення та тимчасове зберігання товарів, що містить опис цих товарів, на підставі товаротransпортних документів згідно зі статтею 202 МК України за встановленою формою (далі – ЄУД); товаротransпортні документи. Рішення про розміщення товарів на СТЗ приймає уповноважена посадова особа митного органу, в зоні діяльності якого розташований такий СТЗ, невідкладно після перевірки поданих документів та встановлення дотримання вимог МК України. Прийняте посадовою особою митного органу рішення про розміщення товарів на СТЗ засвідчується відбитком штампа «Під митним контролем» посадової особи митного органу. Відбиток штампа «Під митним контролем» проставляється на ЄУД – у разі розміщення товарів на СТЗ, що розташовані на митній території України, крім портів та аеропортів, у товаротransпортних документах – у разі розміщення товарів на СТЗ, розташованих на територіях портів та аеропортів.

Отже, розміщення товарів і транспортних засобів комерційного призначення на СТЗ відбувається проставленням відбитку штампа «Під митним контролем», який доцільно визнати результатом здійснення посадовою особою підрозділу митного оформлення владних

повноважень під час митного оформлення товарів, транспортних засобів за заявою фізичної або юридичної особи (подання ЄУД), у результаті чого особа набуває право на розміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення на СТЗ. Визнання дозволу на розміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення на СТЗ адміністративною послугою дозволяє встановити строки прийняття рішення про надання такого дозволу, а також вичерпний перелік документів, необхідних для отримання дозволу.

Системний аналіз нормативних актів, що встановлюють перелік адміністративних послуг, які уповноважені надавати органи ДФС, дає підстави стверджувати, що окремі адміністративні послуги органів ДФС не можна назвати ні реєстраційними, ні дозвільними, ні послугами з легалізації актів, ні соціальними послугами. Так, засвідчення довідки про проведення декларування валютних цінностей, доходів та майна, що належать резиденту України і знаходяться за її межами, навряд чи є дозволом чи реєстрацією. Аналогічне потрібно зазначити і про послуги щодо видачі на запит імпортера сертифіката підтвердження доставки, яким засвідчується факт надходження в Україну товарів, визначених у зазначеному сертифікаті; підтвердження статусу податкового резидента України; видачу довідки про сплату податку на доходи фізичних осіб платником податку – резидентом, який виїжджає за кордон на постійне місце проживання, та про відсутність податкових зобов'язань із цього податку; видачу довідки про подану декларацію про майновий стан і доходи (податкову декларацію), видачу довідки про сплачений нерезидентом в Україні податок на прибуток (доходи), видачу довідки про відсутність заборгованості з платежів до бюджету, що контролюються органами державної фіскальної служби; видачу свідоцтва про допущення дорожнього транспортного засобу до перевезення товарів під митними печатками та пломбами.

Виділення такої групи послуг пов'язано з тим, що під час їх отримання безпосередньо не відбувається набуття, зміна чи припинення прав та/або обов'язків особи, але за наявності них підтверджується певний юридичний статус та/або факт, а їх результат може виступати юридичним фактом, із виникненням якого законодавець пов'язує потенційну можливість набуття, зміни чи припинення прав та обов'язків особи. Так, відповідно до Порядку видачі свідоцтва про допущення дорожнього транспортного засобу до перевезення товарів під митними печатками та пломбами, затвердженого Наказом Міністерства фінансів України 09.10.2012 № 1064 [17], свідоцтво про допущення дорожнього транспортного засобу до перевезення товарів під митними печатками та пломбами (далі – свідоцтво про допущення) – це документ встановленого зразка, який засвідчує відповідність вантажного відділення автомобільного транспортного засобу міжнародним технічним вимогам, установленим Митною конвенцією про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП (далі – Конвенція МДП). Наявність свідоцтва про допущення є обов'язковою для перевезення товарів під митними печатками та пломбами транспортного засобу, власник якого здійснює автомобільні перевезення на умовах Конвенції МДП.

Ураховуючи викладене, пропонуємо такий клас адміністративних послуг називати засвідчувальними адміністративними послугами. Підтвердити таку пропозицію можна за допомогою підходу, відповідно до якого здійснюється розмежування реєстраційних та посвідчувальних проваджень. Під засвідчувальним провадженням мається на увазі врегульована адміністративно-процесуальними нормами діяльність компетентних адміністративних органів із вирішення конкретних справ, пов'язаних із офіційним посвідченням (підтвердженням), від імені держави, суб'єктивних прав, правового статусу або відповідності діяльності фізичної або юридичної особи встановленим у законодавстві вимогам, інших юридичних фактів [1, с. 305].

Проте з формального погляду довідки не можуть бути віднесені до адміністративних послуг, оскільки не відповідають законодавчому визначенню цього інституту. Однак, як зазначають автори Науково-практичного коментарю до Закону України «Про адміністративні

послуги», з мотивів практичної доцільності можливо зробити виняток для довідок, які мають стандартизовану форму, їх часто замовляють і вони мають самостійну цінність для суб'єктів звернення [9, с. 36]. Зазначене також закріплено у частині 3 статті 3 Закону України від 6 вересня 2012 року № 5203-УІ «Про адміністративні послуги», зокрема, що вимоги цього Закону поширюються на надання суб'єктом надання адміністративних послуг витягів та виписок із реєстрів, свідоцтв, довідок, копій, дублікатів документів та інші передбачені законом дії, в результаті яких суб'єкту звернення, а також об'єкту, що перебуває в його власності, володінні чи користуванні, надається або підтверджується певний юридичний статус та/або факт [12]. У зв'язку із цим пропонуємо до переліків/реєстрів адміністративних послуг включати видачу довідок, у разі коли вони мають усталену форму, передбачену законодавством [9, с. 36].

Аналізуючи адміністративну діяльність органів ДФС, необхідно згадати і інформаційні адміністративні послуги органів ДФС. На використанні їх у діяльності органів державної влади наголошують Ж. Завальна [6, с. 214], В. Петьовка [10, с. 56], а Ю. Ільницька [7, с. 115] доводить їх застосування в діяльності органів місцевого самоврядування. Н. Путило та С. Мігіна також пропонують у своїх розробках виділити інформаційні адміністративні послуги, що надаються органами ДФС. Так, на думку Н. Путило, лише незначна частина проявів функцій держави може бути зведена до послуг.

Насамперед це надання інформації (правової та особливо правозастосовної), а також різні форми консультативної та іншої підтримки. Усе інше – це обов'язки держави, зумовлені її природою та призначенням [20, с. 6]. С. Мігін вважає, що потрібно розрізняти функції та послуги. Якщо громадянин вимушений звертатися до держави для вирішення певного питання і в нього немає альтернативи (тобто він не може вирішити це питання у приватному порядку), то маємо справу з функцією держави (наприклад, ліцензування). Якщо вирішення певного питання є добровільним і у цій сфері існує (або потенційно може існувати) конкурентний ринок, то це – послуга (наприклад, державна експертиза) [8]. Так само і Є.Г. Бабелюк переконаний, що одним із найбільш важливих індикаторів, що відрізняють діяльність із надання державних послуг, є добровільна участь громадянина або юридичної особи у правовідносинах. Тому ні реєстраційна діяльність, ні ліцензування чи видача паспорта не є наданням державних послуг [3, с. 16]. Проте, виходячи із законодавчої концепції адміністративної послуги, і реєстрація, і ліцензування, і дозвільна діяльність є адміністративними послугами, однак вказане вище актуалізує дослідження інформаційних адміністративних послуг.

Висновки. Отже, за критерієм змісту адміністративної діяльності органів ДФС пропонуємо виділити такі їх адміністративні послуги:

- реєстраційні (наприклад, реєстрація книги обліку доходів та книги обліку доходів і витрат платникам єдиного податку);
- дозвільні (наприклад, видача свідоцтва про допущення дорожнього транспортного засобу до перевезення товарів під митними печатками та пломбами);
- засвідчувальні (наприклад, видача довідки про подану декларацію про майновий стан і доходи (податкову декларацію));
- інформаційні (надання податкових консультацій та консультацій із питань практичного застосування окремих норм законодавства України з питань державної митної справи).

Список використаних джерел:

1. Административное право России. Общая часть : учеб. для выс. учеб. завед. / под ред. П.И. Кононова. Москва : Факт, 2006. 416 с.
2. Адміністративні послуги : Офіційний сайт Державної фіскальної служби України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua> <http://sta-sumy.gov.ua/diyalnist/-administrativni-poslugi/>.

3. Бабелюк Е.Г. Основные условия государственных услуг. *Государство и право*. 2006. № 8. С. 15–16.
4. Виконавча влада і адміністративне право / за заг. ред. В.Б. Авер'янова. Київ : Ін-Юре, 2002. 668 с.
5. Гринцов О.В. Система адміністративних послуг, які надаються органами Державної фіскальної служби України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2014. № 28. Т. 2. С. 111–114.
6. Завальна Ж.В. Щодо питання про інформаційні адміністративні послуги органів державної влади. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія «ПРАВО»*. 2012. № 12. С. 211–214.
7. Ільницька Ю.М. Поняття та ознаки інформаційних адміністративних послуг органів місцевого самоврядування. *Право і безпека*. 2011. № 3. С. 114–118.
8. Мигин С. Властные полномочия и государственные услуги. URL : <http://www.smb.ru/experts.html?mode=opinions&id=migin&op=1227521705>.
9. Науково-практичний коментар до Закону України «Про адміністративні послуги» / за заг. ред. В.П. Тимошука. Київ : ФОП Москаленко О.М., 2013. 392 с.
10. Петьовка В.В. Надання адміністративних послуг в Україні: теорія і практика : монографія / ред. А.О. Селіванов. Київ : Логос, 2014. 213 с.
11. Писаренко Г.М. Адміністративні послуги в Україні: організаційно-правові аспекти : автореф. дис. на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук : спец. 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. Одеса, 2006. 20 с.
12. Про адміністративні послуги : Закон України: від 6 вересня 2012 року № 5203-VI. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5203-17>.
13. Про внесення змін до деяких законів України щодо взяття на облік юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців : Закон України: від 24.05.2012 р. № 4839-VI. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2013. № 15. Ст. 115.
14. Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів : Закон України : від 19 грудня 1995 року № 481/95-ВР. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1995. № 46. Ст. 345.
15. Про затвердження інформаційних карток адміністративних послуг : наказ ДФС України: від 13.01.2015 № 7. URL : <http://sfs.gov.ua/>.
16. Про затвердження Порядку ведення Єдиного реєстру товарно-транспортних накладних на переміщення спирту етилового та алкогольних напоїв і Порядку ведення Єдиного державного реєстру витратомірів – лічильників обсягу виробленого спирту етилового : Постанова Кабінету Міністрів України: від 9 жовтня 2013 р. № 806. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/806-2013-п/ed20140828/conv>.
17. Про затвердження Порядку видачі свідоцтва про допущення дорожнього транспортного засобу до перевезення товарів під митними печатками та пломбами : Наказ Міністерства фінансів України: 09.10.2012 № 1064. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1787-12>.
18. Про затвердження Порядку надання складським об'єктам статусу «митний склад» та позбавлення такого статусу : Наказ Міністерства фінансів України: від 16.07.2012 № 835. *Офіційний вісник України* від 20.08.2012. 2012. № 61. С. 135. Ст. 2491
19. Про утворення територіальних органів Державної фіскальної служби та визнання такими, що втратили чинність, деяких актів Кабінету Міністрів України : Постанова Кабінету Міністрів України: від 6 серпня 2014 № 311. *Офіційний вісник України* від 19.08.2014. 2014. № 64. С. 26. Ст. 1765.

20. Путило Н.В. Публичные услуги: между доктринальным пониманием и практикой нормативного закрепления. *Журнал российского права*. 2007. № 6. С. 3–10.

21. Словник української мови : в 11 томах. / АН УРСР. Інститут мовознавства ; за ред. І.К. Білодіда. Київ : Наукова думка. Том 4, 1973. 839 с.

22. Философский энциклопедический словарь. Москва : Советская энциклопедия / гл. редакция: Л.Ф. Ильичёв, П.Н. Федосеев, С.М. Ковалёв, В.Г. Панов. Москва : Сов. Энциклопедия, 1983. 840 с.